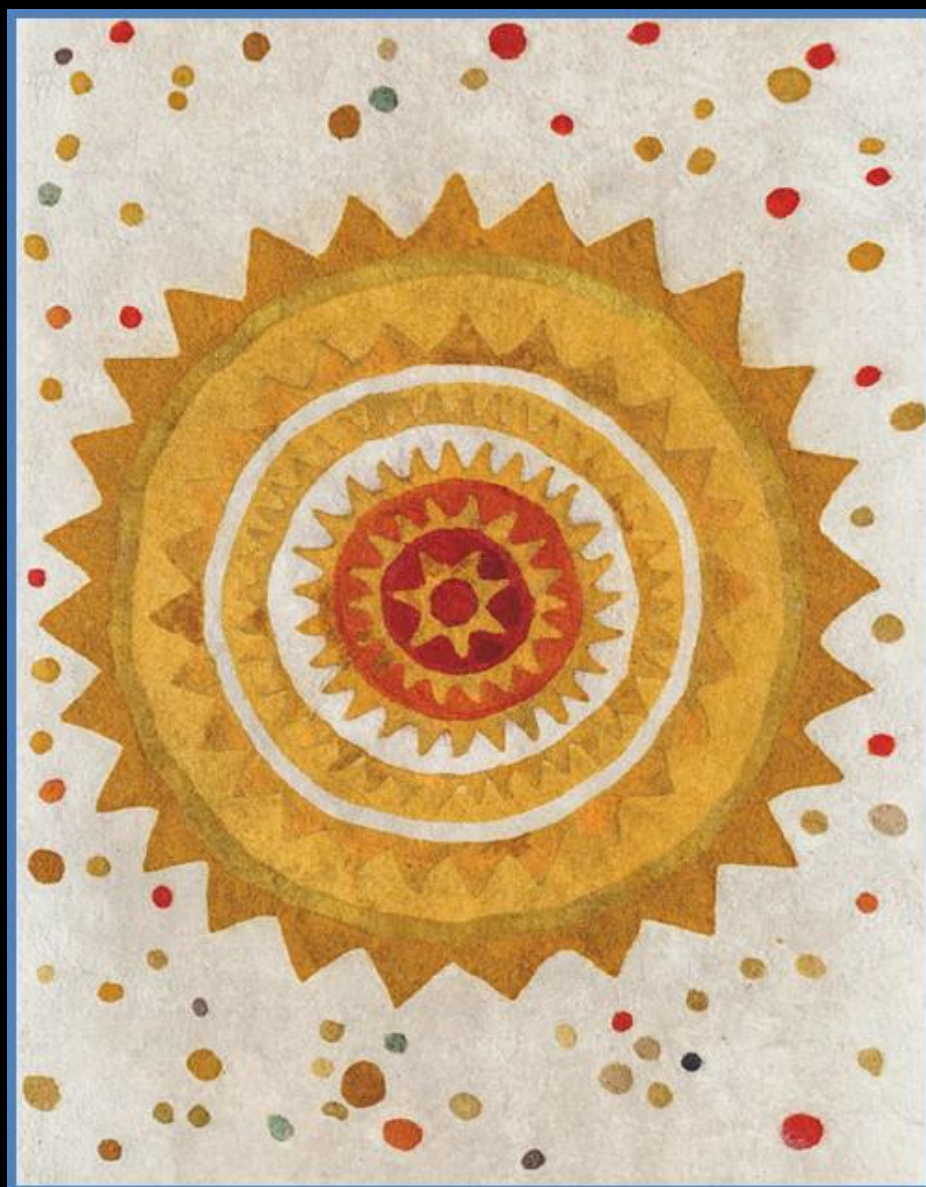

HÍMESHÁTSZIGET

ÉLŐ NÉPMŰVÉSZEZET
NEMZETI SZALON 2018

Múcsarnok, 2018. április 21-augusztus 20.-ig

Nagy Mari és Vidák István pályázata

HÍMESHÁTSZIGET

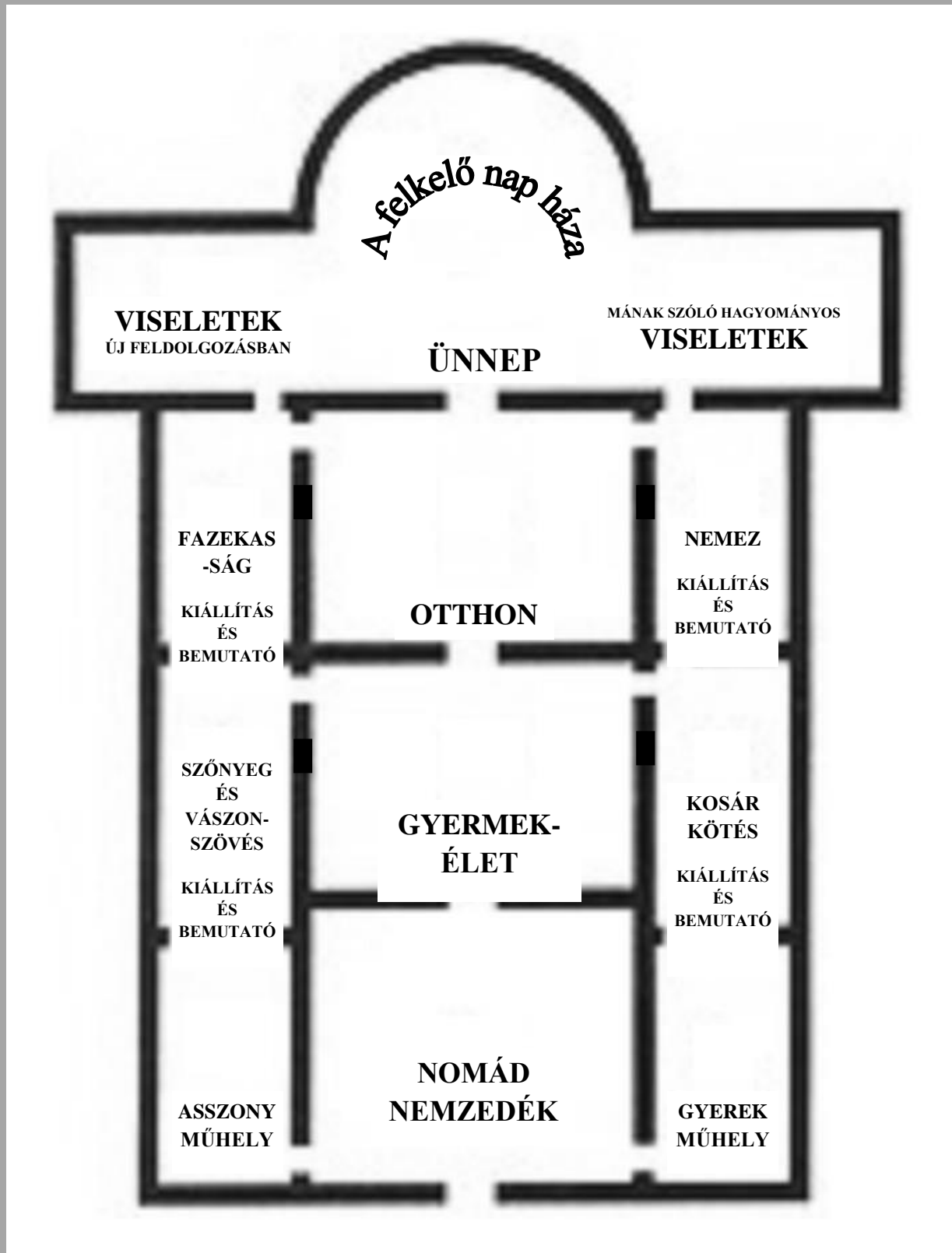
ÉLŐ NÉPMŰVÉSZET
NEMZETI SZALON 2018

Múcsarnok, 2018. április 21-augusztus 20.-ig

Nagy Mari és Vidák István pályázata

VIDÁK ISTVÁN - NAGY MARI PÁLYÁZATA

„KULTÚRÁT NEM LEHET ÖRÖKÖLNI. AZ ELŐDÖK KULTÚRÁJA EGY- KETTŐRE ELPÁROLOG,
HA MINDEN NEMZEDÉK ÚJRA MEG ÚJRA NEM SZERZI MEG MAGÁNAK.

CSAK AZ A MIENK IGAZÁN, AMIÉRT MEGDOLGOZTUNK, ESETLEG MEGSZENVEDTÜNK..”

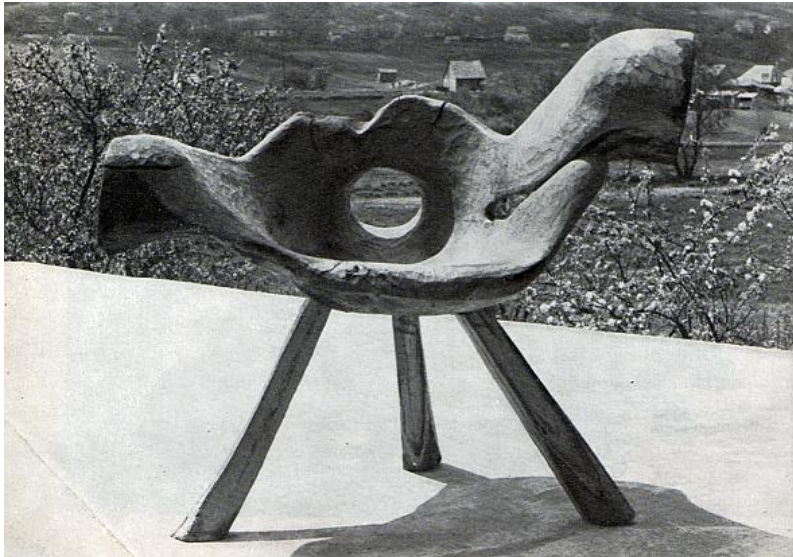
KODÁLY ZOLTÁN

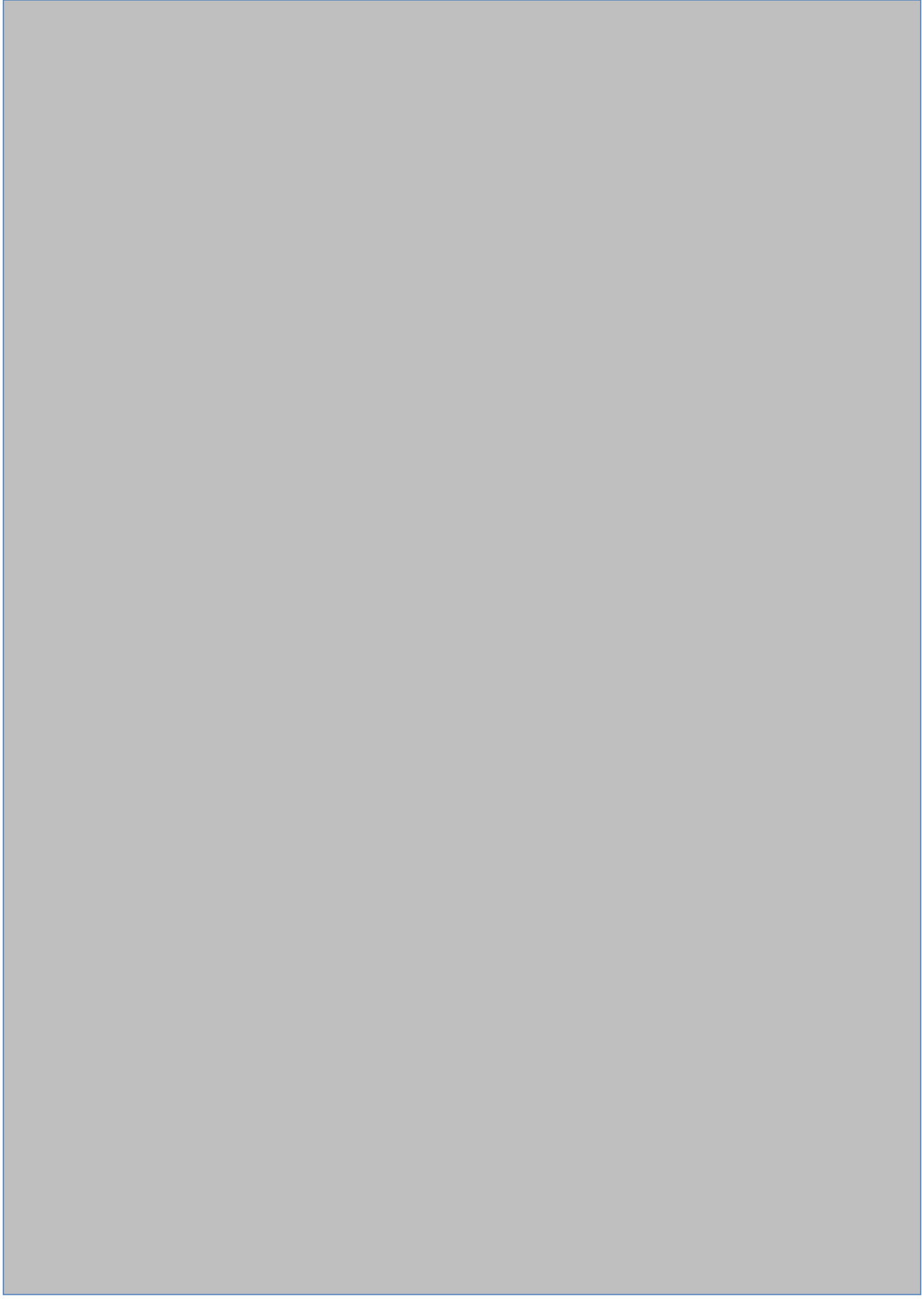
A kiállítás rendezői pályázat elemei

Vidák István és Nagy Mari pályázata

Csoóri Sándor széke, rönkbútor, Nagy Kristóf, 1973.

- 1. Mit értünk jelenkori népművészetten**
  - Javasolt terjedelem 5-10 oldal
- 2. A kiállításra kerülő népművészeti tárgyak jellege és köre**
  - Javasolt terjedelem 5-10 oldal
- 3. A kiállításra felkérendő művészek névsora**
- 4/a. A kiállítás elrendezése, alapterülete, háttérigénye.**
- 4/b. A kiállítást ismertető könyv jellege, szerzői.**
- 4/c. A kísérő rendezvények jellege, résztvevői.**
- 5. Javaslat a kiállítást kísérő kamara kiállításokra.**
- 6. A pályázat mellékletei**

1. Mit értünk jelenkori népművészetten?

Rövid történeti áttekintés

A népművészet felfedezésének több jeles korszaka volt már hazánkban. Legkorábban a 19. század hetvenes éveiben a népköltészet és a hitvilág keltette fel az érdeklődők, a gyűjtők, a tudósok figyelmét.

A századfordulón már a magyar városi értelmiség egy része is, különösen a művész társadalom, értékelt és gyűjtötte a népművészet szép és díszes tárgyait. Ekkor figyeltek fel az erdélyi cserépedényekre, a különböző vidékek hímzéseire. Jól szemlélteti ezt a kort Malonyai Dezső többkötetes műve. Ekkor alkotott Kós Károly Erdélyben. A Gödöllői Művésztelep közössége kísérletet tett arra, hogy megteremtse a népművészet gyökerű új magyar iparművészetet. (Nagy Sándor, Kőrösfői Krisch Aladár)

Trianon után, a két világháború között, a Gyöngyösbokréta mozgalom egyre szélesebb tömegeket mozgatott meg. Ebben már maguk a polgárosodó, falusi emberek is részt vettek. Ekkor válik kedveltté a néptánc. A néprajztudósok egyre átfogóbb és részletezőbb munkákat írnak, a múzeumokban pedig megsokszorozódnak az összegyűjtött tárgyak.

A második világháború után az új társadalmi rendben ismét a fiatal írók és a társadalomkutatók igyekeznek új tartalmat adni a magyar népművészet elfogadtatásának. Ez a Fényes szelek nemzedéke. Ennek egyik jeles képviselője Jancsó Miklós.

A következő és egyben máig utolsó felfedezése a magyar népművészetnek az 1970-es évek elejétől indul. Ennek a népköltéssel kapcsolatos mozgalma a táncház mozgalom. A népművészet terén pedig a Fiatalok Népművészeti Stúdiójának megalakulása, majd munkássága 1982-ig.

Néhány fontos eseményt, felsorolunk ebből, melyeknek mi magunk is részesei voltunk, és a mai napig meghatározzák a népművészetünkkel kapcsolatos szemléletünket.

Az egy-egy tartalomra összpontosító tokaji táborokban több művészeti ág képviselője dolgozott együtt. Ilyen volt például a lakásbelső körüli járó alkotótábor 1975-ben. Csete György és Péterfy László vezetésével olyan bútor együttes készült, ácsolt munkamódszerrel, melyet össze lehetett

csomagolni egy dobozban. A szövők készítették a függönyöket, terítőket, szőnyeget. A fazekasok, a cserépedényeket, a kosárkötők, hímzők, bőrművesek is megtalálták helyüket ebben a munkában. (Pár évtizeddel később megszületett, és népszerű lett az IKEA.)

Egy másik évben gyermekeknek készített játékszerekkel foglalkoztunk közösen. Ehhez segítséget nyújtott Csete György építész jelenléte és szemlélete. A munkát a hagyományos paraszti játékszerek irodalmának összegyűjtésével kezdtük. A kísérlet lényege az volt, hogy mindenki a maga mesterségében gondolkozzon azon, milyen játékot tudna készíteni, illetve kivel tudna együtt dolgozni egy adott tárgyon. (Irodalom: Játék és Tárgy). Felhívtuk a figyelmet azokra a játékokra, amelyeket a szülő, illetve a gyermek is el tud(na) készíteni. Ez a kísérlet alapozta meg, a ma már elismert játszótér mozgalmat. Ebben az időben jelent meg Játékok vízparti növényekből című könyvünk, mint a játékkészítésnek egy jó példája.

A hetvenes évek közepétől Bánszki Pál és Péterfy László irányításával nagy lendületet vesz a fafaragók körében a játszótérek létrehozása. Ezek közül kiemelkedő Nagy Kristóf, kecskeméti és Galánfi András hajdúszoboszlói fafaragó munkássága. A korábban apró és díszes tárgyakat faragó mesterembereknek, művészeknek nagy kihívást jelentettek a több ember összefogásából létrejött alkotások. Ezek főleg nagy és kisvárosok közterületeire kerültek, és változatossá tették az 1970-80-as években még nagyon egyhangú és kevés számú játszótér. ez a mozgalom később iparművészeket és képzőművészeket is fellelkesített. (Nagy törést jelentett az Európai Unió kötelező szabványainak bevezetése, szabályszerűen felszámolták a népművészek által megépített játszótérek. Talán most újra itt az idő, és lehetőség az újabb ilyen jellegű közös alkotások létrehozására.)

Egy másik szép példája a fiatal népművészek közös tevékenységének a Bodrog és a Tisza összefolyásánál, a félsziget csücskében épített madaras közösségi ház, melyet Makovecz Imre tervei alapján és az Ő személyes vezetésével készítettek.

Röviden tekintsük át azt a népzenei mozgalmat, ami a kétkezi alkotók mozgalmával párhuzamosan haladt.

Amennyiben egy rövid pillantást vetünk a 70-es évek táncház mozgalmára, akkor el kell, mondjuk, hogy annak elkezdői Halmos Béla, Sebő Ferenc,

majd a Muzsikás Együttes volt. Természetesen Erdély járással, hangfelvételek készítésével, és az eredeti magyar népzene megtanulásával kezdődött tevékenységük. A táncházak igen hamar népszerűek lettek a városi fiatalok körében. Sorra alakultak az újabb és újabb zenekarok. Egy kicsit úgy, mint még korábban a Beatles zenekar kapcsán a gitározás szeretete. A népzene mellett a népdaléneklés is új irányt vett. Faragó Laura, Budai Ilona és Marosi Júlia fontosnak tartották az eredeti, paraszti éneklésmód elsajátítását. A legnagyobb hírnévre ezen a téren Sebestyén Márta tett szert, majd Őt követték az újabb és újabb kiváló népdalénekesek, így Berecz András is. A néptánc is új megközelítést kapott. Ebben a Bartók táncegyüttes volt az élenjáró, Tímár Sándor vezetésével. Az Ő munkásságát folytatta az az újabb nemzedék, akik közül most csak Zsurávszky Zoltán nevét említjük meg. Újjászületett a mesemondás is. Ebben is nagy szerepe volt és van Berecz Andrásnak. A mesegyűjtések mellett lendületet kapott a mesék értelmezése és előadása gyermekek és felnőttek számára.

A Nomád Nemzedék táncosainak, énekeseinek és kézműveseinek oktató és tanító tevékenységét jól példázza az a három népművészeti tábor, melyek a Csillebérci Úttörő Tábor keretén belül valósultak meg, 1500 gyermek és 120 kézműves, zenész, énekes és táncos részvételével.

A stúdió felbomlása után (1982) sorra jöttek létre az egyes megyék népművészeti egyesületei, melyeket az FNS alkotói saját lakhelyükön kezdeményeztek. A leglelkesebb egyesületek „társadalmi munkában fából ácsolt alkotóházakat építettek, például Velemben, Gébárton.

Korunk népművészettel kapcsolatos intézményei és szervezetei

Az 1984 körül létrejövő megyei népművészeti egyesületeket egy központi, de államilag nem támogatott szervezet, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége fogja össze (NESZ). A ma is létező szövetségnek jelenleg 58 tagszervezete van, Magyarországon és a határon túli területeken, és közel 5000 tagja.

A korábban Népművészeti, később Népművelési Intézet utódja az állami fenntartású Hagyományok Háza. Ebben az intézményben, a Budai Vigadó épületében működik a Magyar Állami Népi Együttes is. A néptánc,

népzene, népdaléneklés és a mesemondás mellett a tárgyalkotó népművészet gondozásával is foglalkozik. Gondoskodik a megfelelő díjak és címek adományozásáról, minisztériumi közreműködéssel, illetve szervezi a népi iparművészeti zsűrit, előadásokat, továbbképzéseket. Idetartozik a Népi Iparművészeti Múzeum is, melynek Kecskeméten is van nagyon szép gyűjteménye és kiállítóhelye. Ez az intézmény szervezi immáron több évtizede az Országos Népművészeti Kiállításokat, általában 4 évente. Makovecz Imre művészeti egyesülete 2012-ben Fekete György elnök úr irányításával Magyar Művészeti Akadémiává alakult. Az akadémia 9 tagozatból áll. Makovecz Imrének köszönhető, hogy ezek között van a népművészeti tagozat is. Az itt helyet kapott akadémikusok között megtalálhatók a népzene, a néptánc, a népdaléneklés és a tárgyalkotó népművészet képviselői. A tagozat továbbképzéseket, kiállításokat, táborokat, hangversenyeket szervez, pályázataival, ösztöndíjaival támogatja a hazai és a határon túli, népművészettel foglalkozó személyeket, egyesületeket. Eltelt 35 év.

A mi szemléletünk „mai népművészet” ügyében nem sokat változott. Amit a Stúdióban eltelt évek megalapoztak, az a mai napig érvényes. Kerestük a népművészetben a célszerűt, az anyagszerűt, a szépet, azokat a sajátos ízlésjegyeket, amelyek akkor és ma is megőrzésre méltóak. A népművészet mai életünkben nem töltheti be azt a szerepet, amit a múltban betöltött. A megváltozott életforma mindig új lehetőségeket igényel és keres a népművészet örök értékei között.

Fel kell tennünk a kérdést, melyek azok a hiányok a mai ember életében, amit a népművészet, ezen most a tárgyalkotó népművészetet értjük, be tud tölteni? A kiállításnak erről kell majd szólni.

- KÖZTEREK— játszóterek, fa bútorok
- ÓVODA, ISKOLA, GYERMEKSZOBA - játékok természetes anyagokból
- LAKÁSBELSŐ - konyha, szoba, kamra tárgyai
- ÖLTÖZKÖDÉS - természetes alapanyagú, szép hordható ruházat
- JÁTSZÓHÁZ- ahol magad készítheted játékodat, ahol megismerkedhetsz az évszakok ünnepeivel, ahol a zene, ének, tánc és kézművesség találkozhat.

ÖSSZEGZÉS

Ma 2017-ben elmondhatjuk, hogy a táncházmozgalom a világörökség része lett, és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, valamint a Hagyományok Háza nagyon sokat tesz azért, hogy a magyar népművészet fennmaradjon és megújhódjon. Napjaink történéseiben fontos szerep jut a Magyar Művészeti Akadémiának, ezen belül a Népművészeti Tagozatnak. A 2018 áprilisában megnyíló Népművészeti Nemzeti Szalon fontos feladata az, hogy eljuttassa a népművészet megértését és szeretetét a társadalom minél szélesebb köréhez. Így megrendezése nagy lehetőséget és komoly felelősséget jelent mindazok számára, akik ebben részt vesznek.

AKIKTŐL SOKAT TANULTUNK ÉS TANULHATUNK MA IS ANDRÁSFALVY BERTALAN néprajztudós

• Népművészet és nemzeti hagyomány

A népművészet és a nemzeti hagyomány kapcsolatát nagyon jól megvilágítja Dr. Andrásfalvy Bertalan néprajztudós: *Hagyomány és jövő* (2004) című könyvében. Ugyanitt ír a néphagyomány jövőbeli szerepéről. Dolgozatának címe: *Mit jelent a néphagyomány a jövő műveltségében*. Ebből néhány idézetet mellékelünk a következő oldalakon, amelyhez a szerző szóbeli jóváhagyását megkaptuk.

• Mi a népművészet lényege?

A népművészet egyszerűségében is nagyszerű, szép alkotásokra mutat példát, melyek kielégítik nemcsak az alkotás, hanem a művészi alkotás igényeit is.

Egyszerűen és szépen megoldani az elemi szükségleteket, ez a néphagyomány lényege.

• Közösség és műveltség

A műveltség, az értékteremtés és felhasználás közösséget követel és teremt, mert kultúra és közösség elválaszthatatlan fogalmak. Egymás feltételei.

• Értékes-e a múlt?

Megbecsüljük és tanítjuk Balassi Bálint és Zrínyi Miklós költészetét. Hallgatjuk Bach és Hendel muzsikáját anélkül, hogy bárkiben - ma már - felmerülne az a gondolat, hogy a feudális rendi társadalmat akarjuk visszahozni, és annak a kornak az elmaradottságát. S ha ez így van, akkor a nép, aki a hátán hordozta az egész rendi társadalmat, nem érdemli meg azt, hogy sanyarú sorsa ellenére létrehozott értékeit megbecsüljük? Ez a megbecsülés csak az uralkodó osztály emlékeinek jár? Micsoda ellentmondás ez, radikális haladó álarc mögött!

- **Mi legyen az alapja a jövő tömegkultúrájának?**

Az új tömegkultúrának a múlt néphagyományában kell gyökereznie, mint hatalmas, évezredek alatt kialakított szellemi tőkén, melyből a nép szegénységében szerény lehetőségei közt is, egyszerűségében is tökéletes remekműveket tudott alkotni.

- **A gyerekjáték fontossága**

Vessünk egy pillantást a néphagyomány gyermekjátékaira, keressük meg azok lényegi vonásait. A kisgyermek, ahogy a nagyobbak közé bátorodik, ellesi azok játékait, melyet korábban jobbra maguk készítettek mindenféle hulladékból, rongyból, csontból, kukorica csumából, gyékényből...

A játék megalkotása a hozzávaló anyag megszerzése, kiformálása volt a játék lényege, a gyermek számára a nagy élmény. Ebbe a maga alkotta babába, állatfigurába a gyermeki képzelőerő minden csodálatos tulajdonságot belévetített, mint saját teremtményére, úgy tekintett. A játék kézügyességének és képzelőerejének egyaránt volt próbája, s mivel ennek is volt hagyománya, a hagyomány szavatolta az egyszerűségében is művészi formát. A gyermek nemcsak játékot teremtett magának, hanem esztétikumot, a szépet is...

- **A teremtő ember ereje**

Az a gyermek, aki megtanulta játékait megteremteni, megtanulja azt is, hogy: az egész Világot én is alakíthatom, nem vagyok kiszolgáltatva ennek sem.

- **A művészet értelme**

... Ami nem jár együtt művészi megformálással, az nehezebben rögződik, és nem ad érzelmet is megmozgató élményt.

...A művészi alkotás élménye közvetlenül szolgálja a megismerést, kapcsolatteremtést, mely nélkül nincs szeretet, megbecsülés, megértés. Egykor a legszegényebbek sem mondtak le a művészet vigasztaló erejéről, hanem megteremtették azt maguknak. Mi is emberségünk lényegi, önmagunkat megvalósító és másokkal összekötő vonásait fedezzük fel a hallhatatlan néphagyományban.

2. A kiállításra kerülő tárgyak jellege és köre

Ebben a fejezetben részletesen nem térünk ki a bemutatandó tárgyra, mert azokat bemutatjuk a 4. fejezetben, ami egyben a kiállítás elrendezése. Itt most arról szeretnénk szólni, hogy bizonyos mesterségek, illetve művészeti ágak kapcsán nem húzunk határvonalat a népművészet és az iparművészet között. Észak-Európában, az ottani népművészetben alapuló iparművészet igen korán kialakult, és a társadalom számára elfogadottá vált. Magyarországon e két művészeti ág napjainkig párhuzamosan fut egymás mellett, és átjárás szinte nincs, vagy túl egyoldalú. Ennek okaira most nem térünk ki.

Fontos szempontnak tartjuk a kiállított tárgyak mindennapi használatát, másképpen a használhatóságot. Csak így kaphatnak helyet a XXI. század emberének életében.

Elképzelésünk szerint az Iparművészeti és Tervezőművészeti Nemzeti Szalonban kiállított tárgyakhoz képest mi annál jóval kevesebbet javaslunk bemutatni. Igyekszünk a kiállítók névsorát is csökkenteni. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy ez a bemutatkozás látványos legyen, és elgondolkodtató a látogató számára. Emellett megadja a lehetőséget a gyerekek és a felnőtteknek arra, hogy időszakosan maguk is létrehozassanak tárgyakat.

A kiállításra kerülő tárgyak körét igyekszünk meghatározni, és bemutatásuk módját is. Amennyiben további tárgyra lesz szükség, vagy a meglévőkből kell néhányat elhagyni, ezt igazából csak a felkészülés időszakában tudjuk pontosítani.

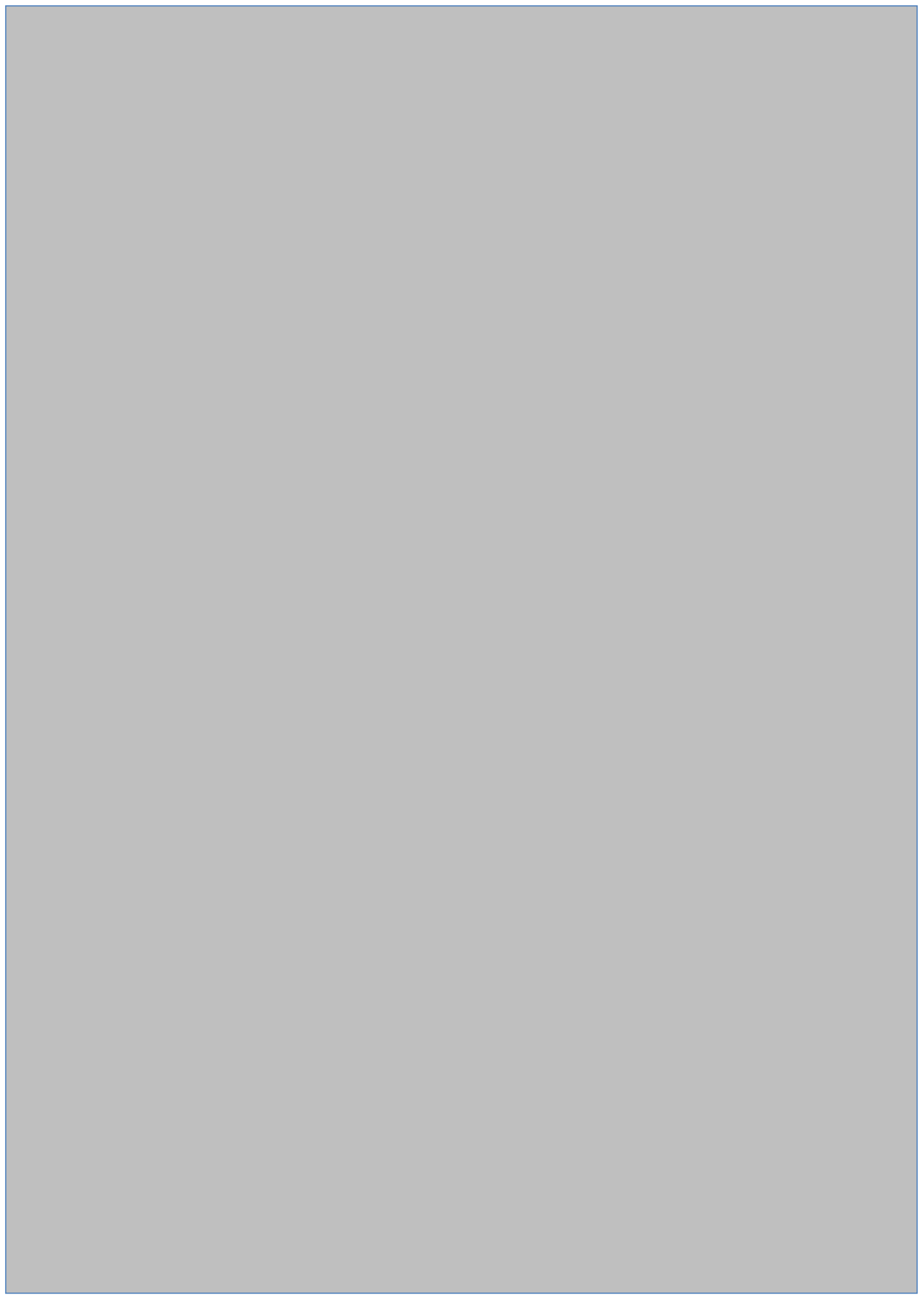
3. A kiállításra felkérendő művészek

- bővített névsor -

Megjegyzés: A végleges névsor a kiállítás megnyitójáig változhat

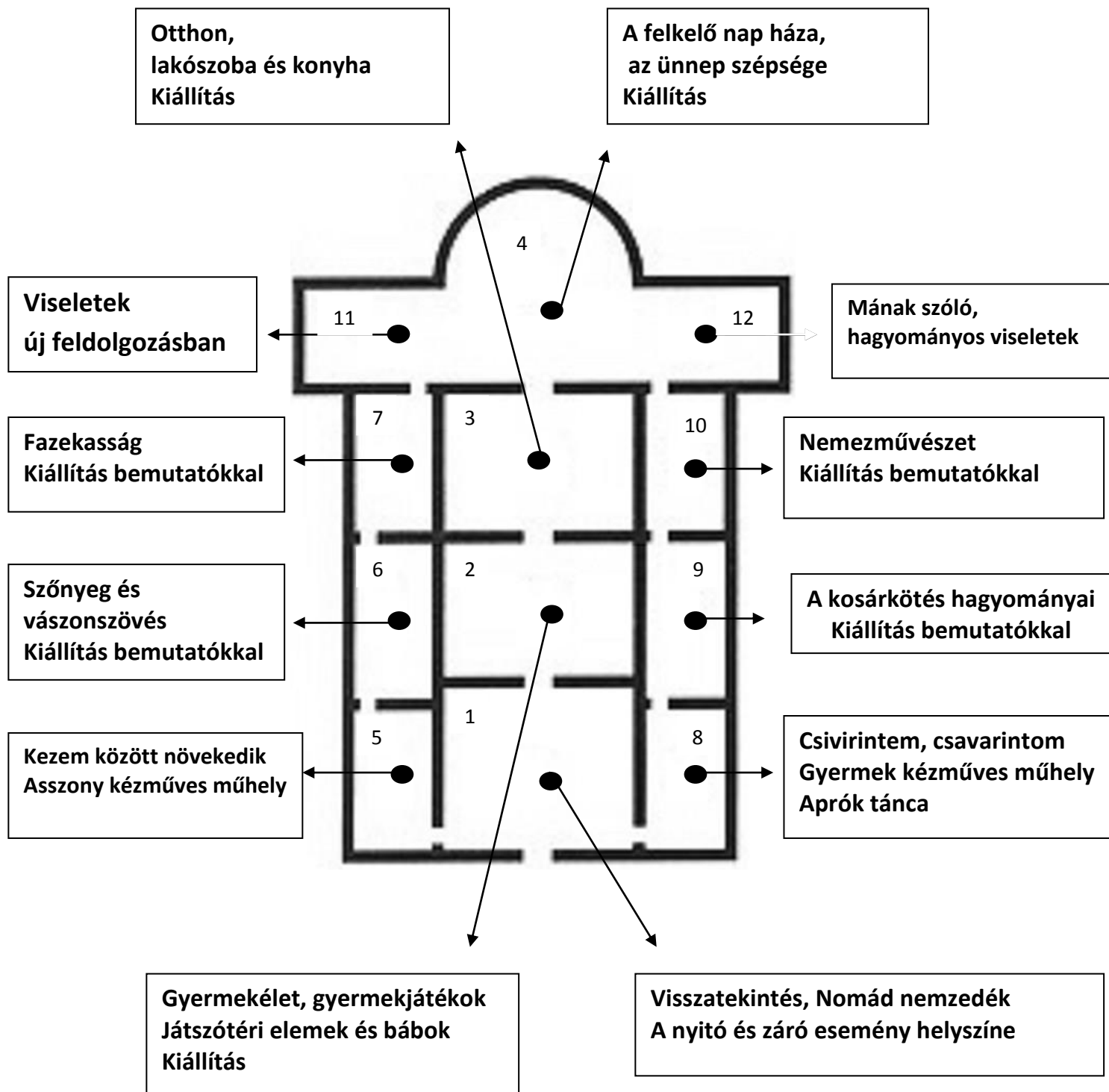
- Fafaragók:** Gyenes Tamás Bereczki Csaba, Kékedi László
Szatyor Győző Galánfi András Péterfi László
Samu Géza Orisek Ferenc Erdélyi Tibor
Mónus Béla, Nagy Béla, ifj. Rádi László, Szél János
Varga Csaba, Horváth Béla, Czár János
- Szövők:** Lakatos Lilla, Schmidt Teréz Csókos Györgyi
Pintér Piroska, Landgráf Katalin Szittner Andrea
Fodorné László Mária, Haris Mária, Borbély Emma
Nyikus Anna, Kamocsay Judit, Lőrincz Etel
Dávidné Gyarmati Zsuzsanna
- Fazekasok:** Dugár János, Kardos Mária, Kovács László
Nagy Daniella, Bangó Aliz, Csuti Tibor, Magyar Zita
Fazekas Ferenc, Takács István, Horváth Ágota
- Kovácsok:** Vajda László, Takács Zoltán, Takács István
Molnár József
- Kosárkötők:** Bárány Mara, Nagy Mari, Kanalas János, Pados Zoltán
Kovács Tibor, Ferenczi Erzsébet (Ro), Tüskés Tünde
Máthé Erzsébet (Ro), Máté Elza (Ro), Csáki Ildikó
Barabás Irma (Ro), Varga Teréz (Visk), Benei Ircsi,
Tóth Ilonka (Tápé), Tegzes Márta, Kövi Rózsa,
Négyes Tímea, Gregor Balázs, Eperjesiné Teri (Tápé)
Lázár Éva (Ro), Kiss József (Ro), André Sándor,
Kovács Zoltán (Kas), Horváth Kata (Kas),
Klenczner Erzsébet (csuhé), Rácz Ferencné (Ro)
Forgács Sándor (Ro-Csabrendek), Lukács Imre
Petrovics Sándor (dikó)
- Nemezkészítők:** Nagy Mari, Vidák István, ifj. Vidák István, Vidák Anna
Vetró Mihály, Árvai Anikó, Kaszás Ákos, Danyi Judit
Szaniszló Judit, Gera Klára, Róbert, Vanda,
Farkas Gergő, Farkas Túri Enikő, Szaka Kata
Kovács Túri Emese, Pócs Judit, Tankó Judit

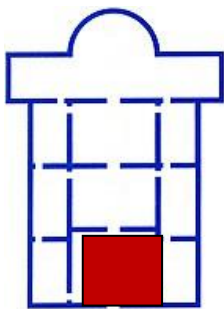
- Bőrmívesek:** Lukovszky Ilona, Szakács Aliz, Horváth Tibor,
Gyífkó Gyula, Dancsecs Liána, Terényi Gyöngy
- Visoletvarrók:** Fehér Jánosné, Kormányos Lászlóné, Bocsi Éva
- Hímzők:** Illés Károlyné, Erdei Gáborné, Kincses Ágnes
Tarsoly Andorné, Zeleiné Papp Bernadett,
Varga Ferencné, Lőrincz Istvánné
- Csipkekészítők:** Félegyházi Józsefné, Neszádeliné Kállai Mária
Tóth Károlyné, Tóthné Kiss Szilvia, Kárpáti Veronika
Bedőné Manó Éva
- Mézeskalácsosok:**Kádár Manni, Radics László, Szmeló Judit
- Tojásírók:** Szelesné Kása Ilona, Mosonyi Éva, Pereczné Lázár Nóra
Jókainé Gombosi Beatrix
- Játékkészítők:** Balázs Róbert, Béndek Tamás, Gémesné Deák Júlia
Gera Klára, Hellenbach Gabriella
- Képfestők:** Kovács Miklós, Tóth Ildikó, Gerencsér Zsolt
- Ékszerkészítők:** Szelesné Kása Ilona, Péter Szidónia

4/a. A kiállítás elrendezése

1. Az első terem

NOMÁD NEMZEDÉK

1. Terem

Műalkotásokat ide nem tervezünk, de azt kérjük minden alkotótól, aki részt vesz a kiállításon, hogy „névjegyként” hozzon egy széket, amiket ebben a teremben helyezünk el, körben a fal mellett.

Ez a tér: A megnyitó és a záró rendezvény színtere.

A zenei, énekes és táncos műsorok helye.

A falakon körben nagyméretű fotók, és szövegek, magyar és angol nyelven.

Forrása: Nomád nemzedék – ifjúság és népművészet Magyarországon, 1970-1980., Kiadó: Népművelési Intézet, 1981.

A fotók a selyemgombolyítók épületében megtalálhatók, Zelnik József rendelkezésre bocsátja a negatívokat.

Ezt azért tartjuk fontosnak, mert a jelenkori népművészeti mozgalom kezdetét ezen keresztül ismerhetjük meg. A fotókon megjelennek a jeles szellemi vezetők, akik gondolataikkal, írásaikkal, előadásaikkal segítették a fiatal alkotók elindulását.

Nagy László költő, Csete György építész, Makovecz Imre építész, Péterfi László szobrász, Csoóri Sándor költő, Buda Ferenc költő, Martin György néptánckutató, Tímár Sándor néptáncoktató, Kallós Zoltán néprajzkutató.

A fényképeken bemutatásra kerülnek a később nomád nemzedéknek elnevezett fiatalemberek: zenészek, énekesek, táncosok, kézművesek.

Az első népművészeti kutató utak, találkozások idős parasztemberekkel, mesteremberekkel.

Az első népművészeti táborok: Balatonszepezd, Csillebérc, Etyek.

A kiválasztott szövegek írói (ez angol nyelven is rendelkezésre áll):

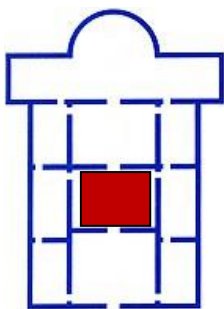
Zelnik József, Bodor Ferenc, Marosi Júlia, Ablonczy László, Sebő Ferenc, Koltay Péter, Kiss Ferenc, Csoóri Sándor, Bánszki Pál, Báthori János, Makovecz Imre, Trencsényi László, Csókos Györgyi, Erdei András, Tarján Gábor.

Makovecz Imre építész által tervezett Madaras Tokaji Alkotóház

Táncház, az 1970-es évek elején Budapesten

2. A középső, második terem

GYERMEKÉLET,

**gyermekbútor, gyerekjáték, játszótéri elemek,
bábok**

Ebben a teremben a gyermeket körülvevő környezetet, és az általuk használt játékokat mutatjuk be.

Ebben a tartalomban meg kívánjuk szólítani a különböző mesterségek alkotóit

1. Játszótér, játszótéri elemek, nagyobb méretű faragott fajtékok

Javasolt alkotók:

Czár János, Róka (Miske és Játékmúzeum)

Nagy Kristóf: Kétfejű faló

Galánfi András:

Szatyor Győző

Kékedi László

Nagy Bertalan (kicsi és nagy gurulós lovak)

Majoros Gyula: hintalovak

Nagy Béla

Bereczky Csaba

2. Gyerekszoba bútorok, kelmék, játékok

Javasolt alkotók:

Bútor: Gyenes Tamás, Szatyor Győző , Kékedi László

Nemez: Nagy M., Vidák I., Vetró M., Árvai A., Farkas G.

Szövés: Schmidt Teréz, Landgráf Katalin, Szittner A.

Kosárkötés: Bene Ágostonné (Ircsi) Kiskunfélegyháza

3. A terem közepére tervezünk egy kg. 5 méter átmérőjű, hatszögletű, fából ácsolt fa szerkezetet. Ebben, és ezen lennének a különböző kisebb méretű játékok fából, fémből, kelméből.....

Javasolt alkotók:

Fafaragás: Nagy K, Kékedi L, Szatyor Gy, Galánfi A

Fazekas: Dugár János, Kardos Mária, Nagy Daniella

Nemez: Nagy M, Vidák I, ifj. Vidák I, Vidák A, Vetró M.

Farkas G., Túri Emese, Túri Enikő

Szövés: Lakatos Lilla, Schmidt Teréz

Az egyik sarokban bábszínház bábokkal

Javasolt alkotók: Rumi László, Rumi Kata (Vitéz László)

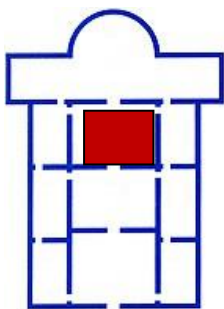

Az egyik legfontosabb területe a mai népművészeti mozgalomnak a gyermekjáték. Ezen keresztül tud a legtöbbet adni a kiállítás a most felnövő nemzedéknek, illetve gondolatformáló lehet a felnőtt látogatók számára.

3. A középső, harmadik terem

OTTHON

Lakásbelső, napjaink számára

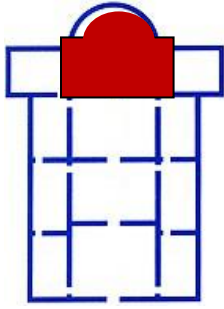
Otthonunk: konyha (kamra) és lakószoba

A kiállításra a következő alkotók meghívását javasoljuk:

- Bútorkészítő: :** Gyenes Tamás, láda és a 26. oldali faragók
Bereczki Csaba, asztal, szék, ágy
- Szövők:** Lakatos Lilla, Schmidt Teréz
Csókos Györgyi, Pintér Piroska
Landgráf Katalin, Fodorné László Mária
Szittner Andrea
- Fazekasok:** Dugár János, Kardos Mária
Kovács László, Nagy Daniella
- Kovácsok:** Vajda László
Takács Zoltán
- Kosárkötők:** Bárány Mara
Nagy Mari
Asszonyok Mezőfeléről
Asszonyok Tacsról
- Nemezkészítők:** Nagy Mari
Vidák István
ifj. Vidák István
Vidák Anna
Vetró Mihály, takaró
Hegyaljai Tünde, párna és takaró
- Hímzők:** Illés Károlyné, Erdei Gáborné, Kincses Ágnes,
Tarsoly Andorné és Zeleiné Papp Bernadett
- Csipkekészítők:** Tóthné Kiss Szilvia,
- Mézeskalács:** Kádár Manni
- Tojásíró:** Szelesné Kása Ilona

**A bemutatott példák kiegészíthetik a napjainkban
házat és lakást vásárlók elképzeléseit.**

4. A középső, negyedik terem, ÜNNEP

A felkelő nap háza, az ünnep szépsége

Fából faragott szobrok, oszlopok és kovácsoltvas munkák

Ebben a térben fából faragott szobrok, oszlopok, és kovácsoltvas munkák kapnak helyet, az emberi élet, és a hitvilág fontos szokásai kapcsán.

A hátsó fal elé egy nagy méretű, legyező szerű faszobrot tervezünk. Előtte 1-2 méter magas, elvont megfogalmazású fa szobrok és kovácsolt vas gyertyatartók, esetleg harangok állnak. Közöttük hét darab eredeti színes viselet (Szék, Kalotaszeg, Gyimesi csángók, Szatmár, sárközi női viselet, kunsági hímzett suba, nagykunsági hímzett szűr

A hátsó fal elé egy nagy méretű , legyező szerű fa szobrot tervezünk. Előtte 1-2 méter magas elvont megfogalmazású fa szobrok, és kovácsoltvas gyertyatartók, esetleg harangok állnak. Közöttük 5 db eredeti színes viselet. (Szék, Kalotaszeg, Gyimesi csángók, hímzett suba, hímzett szűr).

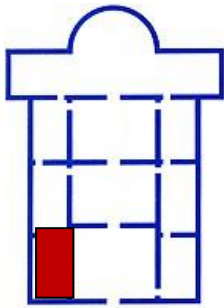
Ezeket javasoljuk a Néprajzi Múzeumtól kölcsön kérni, a hozzátartozó bábukkal együtt.

Javasolt fafaragók: Kékedi László, Szatyor Győző, Galánfi András, Péterfi László, Samu Géza, Orisek Ferenc (Szent Hubertus szobra), Erdélyi Tibor, Mónus Béla, Nagy Béla, Bereczky Csaba.

Javasolt kovácsok: Takács Zoltán és barátai, Vajda László és barátai

5. A bal oldali első terem
ASSZONYMŰHELY
Két kezem közt növekedik...
Felnőtt (foglalkoztató) műhely

Ebben a teremben szeretnénk berendezni egy felnőtteknek szóló kézműves műhelyt. Itt a látogatók maguk is elsajátíthatnak néhány gyakorlati fogást, több mesterség kapcsán.

A terem jobb felső sarkát ferdén lezárjuk, mögé helyezünk egy képernyőt, és elé székeket.

Ezen lehet a mesterségeket bemutató filmeket megnézni. Ez egy válogatás Galánfi András, Nagy Mairi-Vidák István, a Néprajzi Múzeum és a Népismereti Filmszemle filmjei közül.

Ajánlott foglalkozások:

Nemezkesztés – Vidák Anna, Hagyományok Háza tanítványai

Egyszerű szövés-fonás – Lakatos Lilla és tanítványai

Szakajtó- és szatyor kötés – Mezőfele és Tacs asszonyai

Csuhé és szalma munkák – Bárány Mara és tanítványai

Hímzés – Illés Károlyné és tanítványai

Csipkekészítés – Tóthné Kiss szilvia és tanítványai

Bőrmívesség – Terényi Gyöngyi és tanítványai

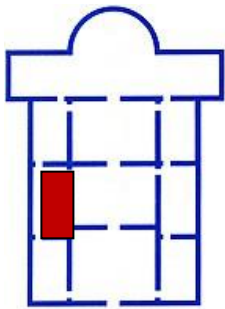

Gyimesi bőröv, sziju

Lukovszky Ilona összehúzó tarsoly, 2017.

6. A bal oldali, második terem

SZŐNYEG ÉS VÁSZONSZÖVÉS

**Kiállítás és időszakosan gyakorlati
bemutató**

Ebben a teremben egy jelképes kisebb ház áll, annak közepén egy szövőszék. A falakon, és a gerendavázon a szövés sokoldalúsága és szépsége kerül bemutatásra.

A tervezett kiállítóhelyre javasolt művészek neve:

**Schmidt Teréz, Landgráf Katalin, Szittner Andrea, Csókos Györgyi,
Pintér Piroska, Fodorné László Mária.....**

A szövésbemutató kapcsán a következő szakembereket javasoljuk:

**Lakatos Lilla, Schmidt Teréz, Pintér Piroska, Landgráf Katalin,
Fodorné László Mária , Szittner Andrea és tanítványok.**

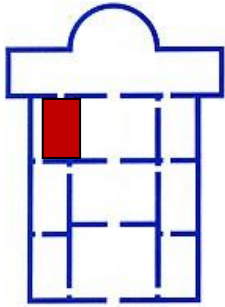

Szittner Andrea, gyapjúszőttes

Petrás Mária gyűjteménye, moldvai bernyéc

7. A bal oldali, harmadik terem

FAZEKASSÁG

**Kiállítás, és fazekas műhely,
időszakosan bemutatókkal**

Ebben a teremben egy jelképes kisebb ház áll, annak közepén egy fazekas korong. A falakon, és a gerendavázon, illetve a terem két sarkában felállítandó lépcsős dobogón a fazekasság sokoldalúsága és szépsége kerül bemutatásra. Időszakosan mesterség bemutatókat láthatnak a kiállítás látogatói.

A kiállítás kapcsán a következő alkotókra számítunk:

**Dugár János, Kardos Mária, Kovács László
Nagy Daniella, Bangó Aliz, Csuti Tibor, Magyar Zita
Fazekas Ferenc, Takács István, Horváth Ágota**

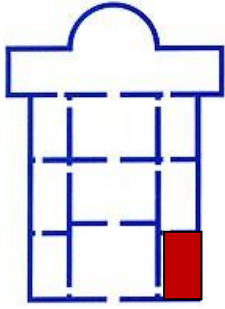

Dugár János, Lakitelek, állat alakú sítok

Berta István, Vönöck, Vas Megye,

8. A jobb oldali első terem
Csivrintem, csavarintom.....
Gyermek kézműves műhely,
és Aprók tánca helyszíne

Ebben a műhelyben a gyermekek maguk is készíthetnek apró tárgyakat, illetve időszakosan részt vehetnek az Aprók tánca rendezvényen. A műhelyben csoportos, vagy egyéni jelentkezéssel lehet időpontot kapni, és a foglalkozásokon részt venni.

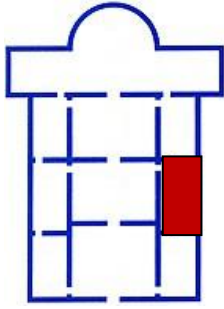
Javasolt tevékenységek:

egyszerű szövés-fonás
gyékény-játékok
nemezkészítés
csutkababa készítés
kukorica-morzsolás
növényi játékok
rongybaba
gyöngyfűzés

egyszerű hangszerek
énektanulás
körjátékok
ugróiskola
labdajátékok nemezlabdával
csuhébaba
kukoricaszár játékok
gyertyakészítés

9. A jobb oldali második terem

A kosárkötés magyar hagyományai

Kiállítás, és időszakosan bemutatók

A magyar nyelvterület gazdag a különböző kosárkötéshez felhasznált alapanyagokban, és munkamódszerekben. A kiállításban ezt javasoljuk bemutatni.

1. Kaskötés, kosárfonás, alapanyaga: fűzfavessző
2. Szakajtó és szatyorkötés, gyékényszövés: alapanyaga – gyékény
3. Szatyorkötés, alapanyaga: kukoricacsuhé
4. Szakajtókötés, szalmafonás, alapanyaga: rozs-szalma
5. Hátikosár kötés, alapanyaga: hasított juharfa, mogyoróbot

A terem közepére 4 m x 8 m-es fenyőfa ácsolatot tervezünk.

Az oldala részben fűzvesszővel lesz befonva. Ebben kapnak helyet a bemutatók.

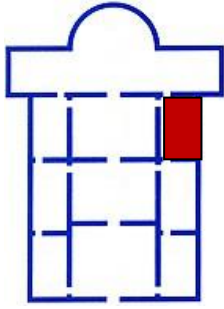
A kiállítás kapcsán a következő alkotókra számítunk:

Kosárkötők: Bárány Mara, Nagy Mari, Kanalas János, Pados Zoltán, Kovács Tibor, Ferenczi Erzsébet (Ro), Tüskés Tünde, Máthé Erzsébet (Ro), Máté Elza (Ro), Csáki Ildikó, Barabás Irma (Ro), Varga Teréz (Visk), Benei Ircsi, Tóth Ilonka (Tápé), Tegzes Márta, Kövi Rózsa, Négyes Tímea, Gregor Balázs, Eperjesiné Teri (Tápé), Lázár Éva (Ro), Kiss József (Ro), André Sándor, Kovács Zoltán (Kas), Horváth Kata (Kas), Klenczner Erzsébet (csuhé), Rácz Ferencné (Ro), Forgács Sándor (Ro-Csabrendek), Lukács Imre, Petrovics Sándor (dikó)

Ebben a teremben egy jelképes kisebb ház áll, annak közepén többféle kosárkötő műhely. A falakon, és a gerendavázon a kosárkötés sokoldalúsága és szépsége kerül bemutatásra, időszakosan mesterség bemutatót láthat a látogató.

**10. A jobb oldali harmadik terem
NEMEZKÉSZÍTÉS kiállítás és műhely
időszakosan bemutatókkal**

Tervezett kiállítók:

**Népművészet mesterei: Nagy Mari (Takaró, ruha, játék)
Vidák István (takaró, ruha, játék)**

A népművészet ifjú mesterei: ifj. Vidák István (takaró)

**Vidák Anna (takaró, ruha, játék)
Farkas Túri Enikő (takaró, táska)
Farkas Gergő (takaró, játék)
Kovács Túri Emese (takaró, táska)
Szaka Kata (takaró, ruha)
Vetró Mihály (takaró)
Árvai Anikó (takaró)
Kaszás Ákos (takaró)**

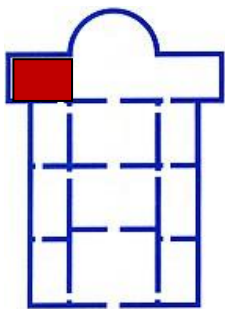
Nép iparművész:

Tervezett bemutatók: A nemezkészítés különböző tárgyfeleségeiből

Eben a teremben egy jelképes kisebb ház áll, annak közepén egy nemezkészítő műhely. A falakon, és a gerendavázon a nemezkészítés sokoldalúsága és szépsége kerül bemutatásra.

**11. A balra eső oldalhajó
Viseletek új feldolgozásban
babákon,
fejfedők, sálak, vállkendők**

A kiállításra a következő alkotóktól kérünk ruhákat:

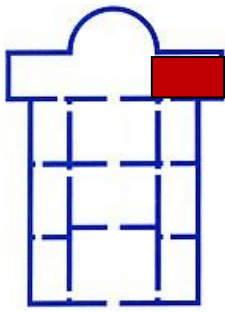
**Nagy Mari
Vidák Anna
Vidák István
Szaka Kata
Róbert Vanda
Pócs Judit
Szaniszló Judit
Schmidt Teréz
Szaka Kata
Venczelné Danyi Judit**

**Tankó Judit
Bulla Márta
Klátyik Melinda
Szabó Erzső
Nitschmann Corinna
Sajtos Szilvia
Hegyaljai Tünde
Bóczi Boglárka
Marton Károly**

Ebben a térben új megoldások láthatók az öltözködés kapcsán. Nem túlzottan elrugaskodva attól, amit a hagyomány létrehozott.

12. A jobbra eső oldalhajó Mának szóló hagyományos viseletek

Ebben a kiállítótérben többféle mesterség mutatkozik be.

A kiállításban babákon mutatjuk be a viseleteket.

A következő alkotókat javasoljuk:

Viseletvarrók: Fehér Jánosné, Kormányos Lászlóné, Bocsi Éva

Hímzők: Illés Károlyné, Erdei Gáborné, Kincses Ágnes

Csipkekészítők: Félegyházi Józsefné, Neszádeliné Kállai Mária

Szövők: Schmidt Teréz, Szittner Andrea, Lakatos Lilla

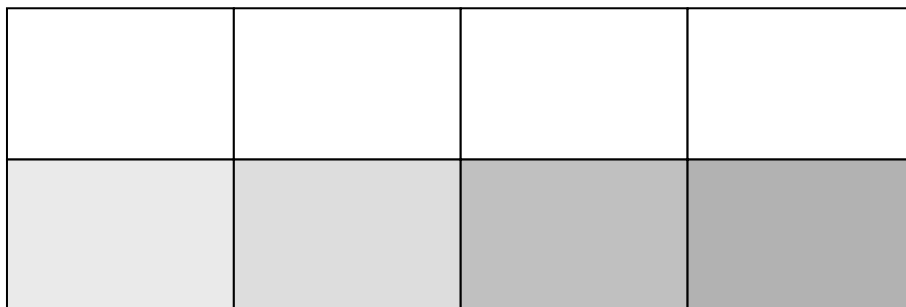
Ékszerkészítők: Szelesné Kása Ilona, Péter Szidónia,

Ugróiskola a gyermekműhely számára

Kiállítás rendezésünk néhány alapelve:

- 1. A tárgyak lehetőleg használatuk szerint legyenek bemutatva. Előnyben részesítjük a nagyméretű tárgyakat.**
- 2. Üveg vitrint nem használunk.**
- 3. A kiállítási termeket úgy képzeljük, hogy azok a szürke szín négy árnyalatának valamelyikét viseljék.**

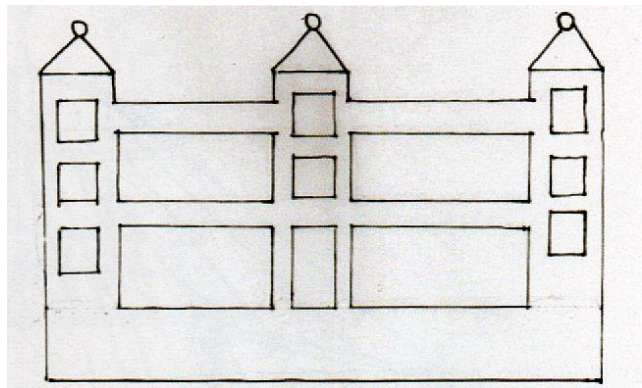
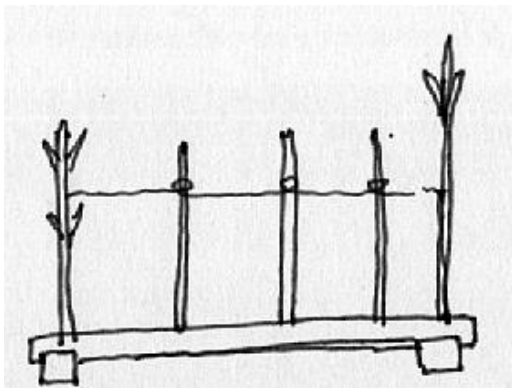

A bennük elhelyezett tárgyak bemutatásához szürkére, vagy vajszínűre festett dobogókat javaslunk.

- 4. A tárgyak bemutatásához fenyőfából ácsolt faszerkezeteket, polcokat, rudakat szeretnénk használni. A falakról való lógatáshoz a falra rögzített fenyőfa lécet javasoljuk.**
- 5. Fényképek elhelyezését az egyes, ötös és a nyolcas teremben tervezzük.**
- 6. Meg kívánjuk teremteni annak lehetőségét, hogy a látogatók betekinthesse a mesterségek titkaiba, illetve maguk is kipróbálhassák néhány fogását (4 teremben mesterség bemutató, 2 teremben részvételi lehetőség).**
- 7. A ruhák számára körülbelül 20-20 darab fejes és fej nélküli babára lesz szükség.**
- 8. Az Ünnep nevű térbe a Néprajzi Múzeumból 5-7 darab eredeti régi ruha és hozzá tartozó babát szeretnénk kölcsönözni.**

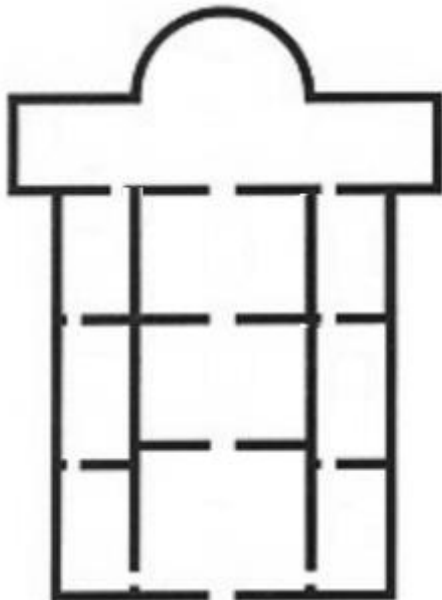
Ház alakú, és más faszerkezetek

Egyszerűbb, vagy bonyolultabb faszerkezetek felállítását javasoljuk a következő műhelyekben: fazekas, szövő, nemezkészítő és kosárkötő. Ezek alakja, a terem méretéhez igazodik. A hosszúkás termekben négy méter széles és nyolc méter hosszú. A négyzet alaprajzú gyermekélet, gyermekjáték, játszótéri elemek, bábok nevű teremben a faszerkezet hatszögletű, és 6 méter átmérőjű lehet.

Közlekedés a termekben:

A 2-es és a 3-as terem oldalajtóit (4 db) lezárnánk.

Babák, oszlopok, kapuk

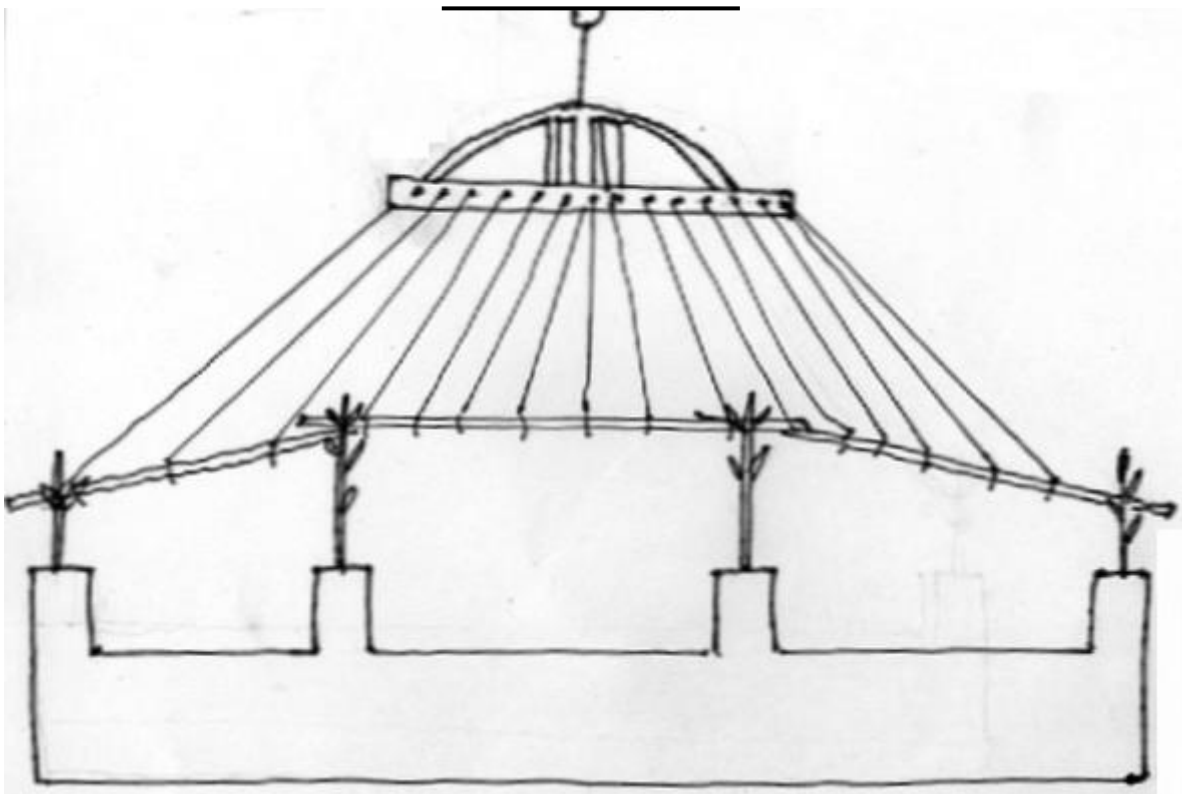
Babák (11-12 terem)
Legyezőszerű faszobor, oszlopok.....
(4-es terem)

Nemezkapu a 3-4-es terem között
Fakerítés, asztalok, dobogó
(7-10 terem)

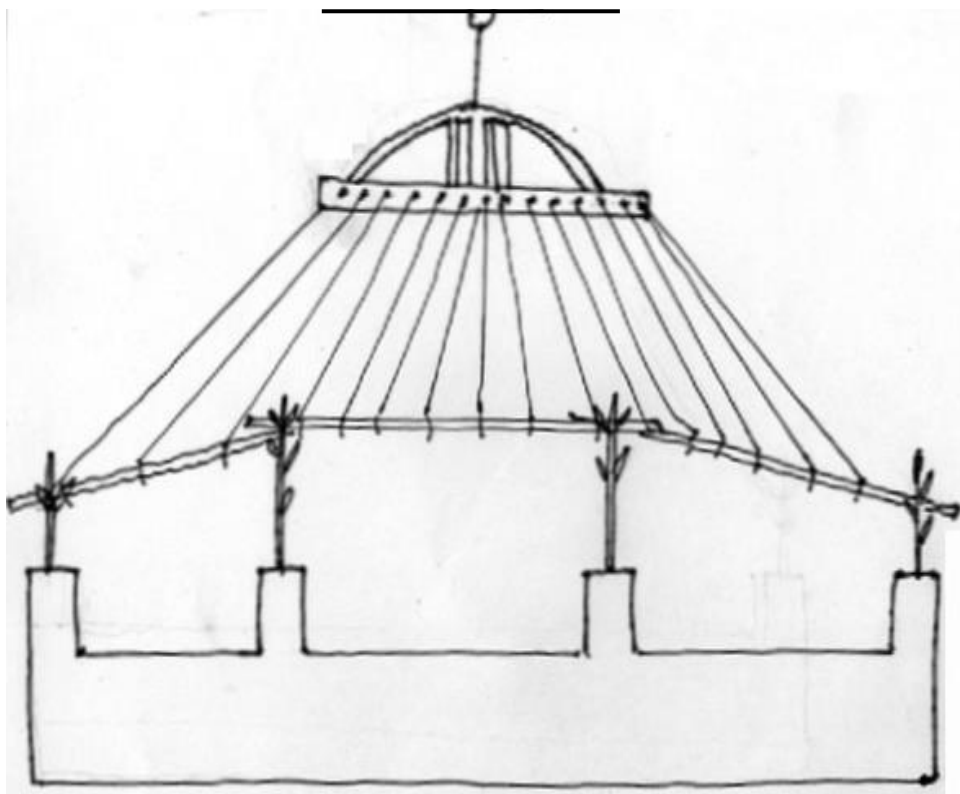
Nemezkapu a 2-3 terem között
Faház, fakerítés
(2-6-9 terem)

Fakapu az 1-2-es terem között
Asztalok, székek, képernyő
(5-8 terem)

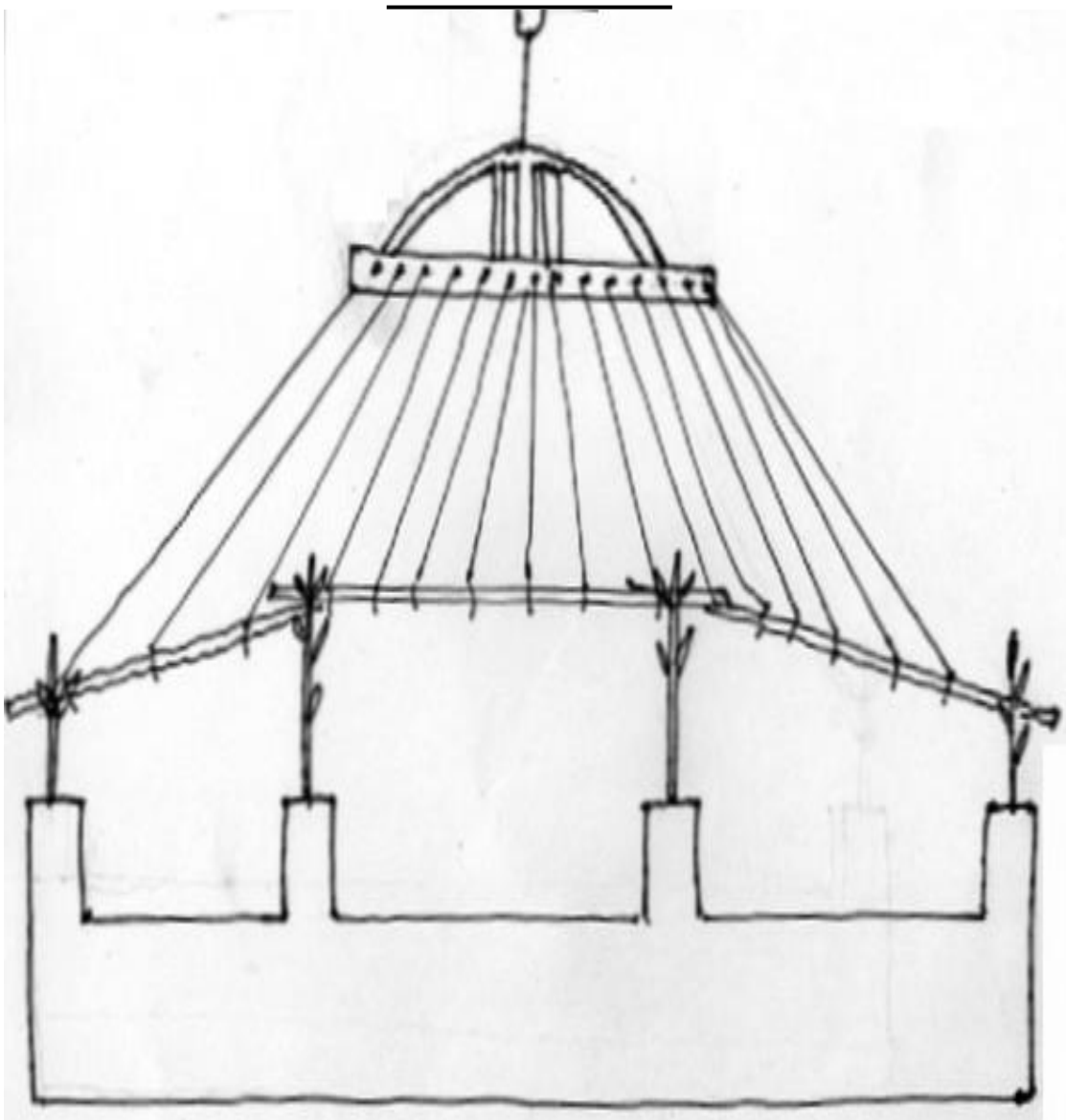
Faszerkezet a nemezkészítés teremben

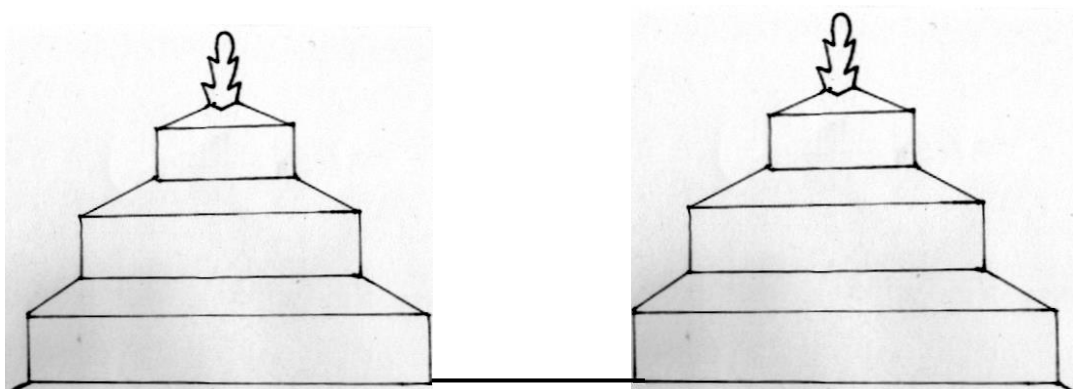
Faszerkezet a gyermekélet teremben

Faszerkezet a fazekasság és szövés teremben

Sarokdobogók a fazekasság teremben

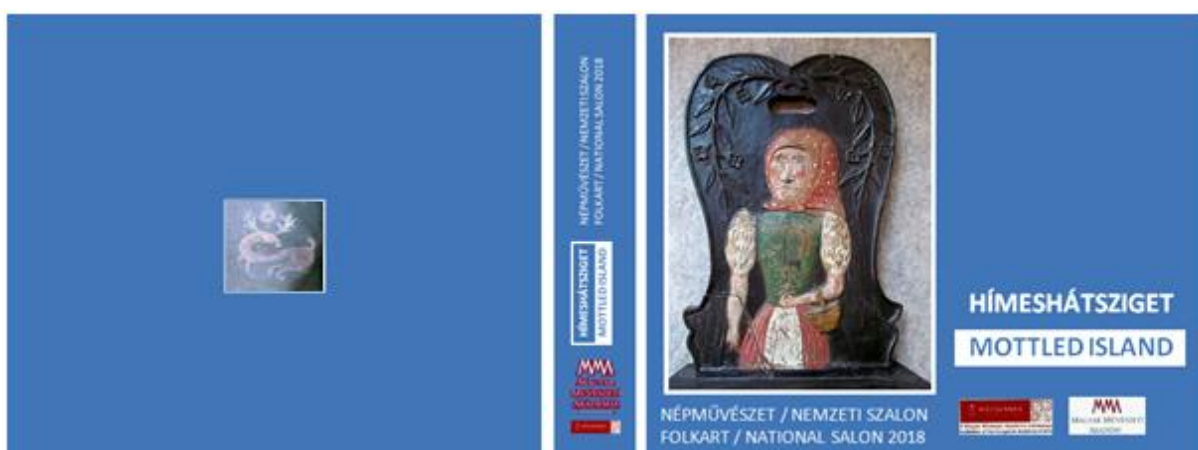
4/b. A kiállítást ismertető könyvről

Jellege és szerzői

A borítóterv az első tartalomra

Borítóterv a második tartalomra

Borítóterv a harmadik változatra

Első változat a tartalomra:

A kiadvány az Iparművészeti és Tervezőművészeti Nemzeti Szalont bemutató könyvhöz hasonlóan szerkesztődne.

A megszokott köszöntők és bevezető írások után néhány tanulmány következne a következő szerzőktől: Andrásfalvy Bertalan, Zelnik József, Kiss Ferenc, Papp Gábor, Fülemlé Ágnes, Szabó Zoltán. Ez után jönne a kiállítók és kiállított tárgyak bemutatása. Helyet kapnának az egyes termeket láttató fényképek. Esetleg az egyes szobák jellemzői.

Második változat a tartalomra:

Ilyennek láttuk mi, kései utódok őket...

**Az eltűnő magyar paraszti lét ábrázolása
az elmúlt ötven év művészetében és tudományában.**

1. az irodalomban	5. a zenében	9. a néprajztudományban
2. a festészetben	6. a filmművészetben	10. a művészettörténetben
3. a szobrászatban	7. a színházi művekben	11. ....
4. az iparművészetben	8. a fényképirók szemében	12. ....

Később javaslunk ide szerzőket.

Kíváncsiak vagyunk arra, amit már nem fogunk megélni, hogyan látják majd a paraszti Magyarországot utódaink 50 év múlva. Érezhető a polgárosodással a testi, lelki távolodás a természettől, a kétkézi munkától, és az ős erőtől. Egy újfajta kényelmes világ köszöntött be. Amiről beszélünk, nem lesz többé látható, megfigyelhető. Talán mi, 60-80 évesek vagyunk azok, akiknek megadatott az együtt élés utolsó időszaka a közvetlen kép, a búcsú és a tisztelgés. Ezen kívül egy lehetőség arra, hogy a paraszti lét, a szerénység lényegét megfogjuk, rögzítsük, és ezzel üzenjünk a most születőknek. Lássátok feleink, mi így és ilyenek láttuk. Isten veled hazánk történetének egy hosszú és szép korszaka.

Harmadik változat a tartalomra:

Hímeshátsziget / Alatta kép és képírás

A magyar népművészet igen gazdag jelekben és jelképekben. A sok, színes képpel ellátott, rövid tanulmányok a következő ábrázolásokról szólhatnak.

1. Madár és lélekábrázolás	5. Kígyók, békák távozzatok
2. Csodafiú – szarvas	6. Tulipán és szív
3. Asszony és Istenasszony	7. A nap, a hold és a csillagok
4. Életfa, világfa, istenfa	8. ...

Végezetül egy tanulmány szólna az összetett ábrázolásokról és a világképekről.
Később javaslunk ide szerzőket.

4/c. A kísérő rendezvények jellege és résztvevői

Külön figyelmet szentelünk arra, hogy a látogatókat lehetőleg minél többször valamilyen zenés- táncos- énekes bemutató fogadja. Ezután induljanak el felfedező útra a kiállítás termei között a gyermekek, szülői vagy tanári felügyelettel.

Szeretnénk, ha minél több budapesti és esetleg vidéki iskola gyermekei látogatnák meg ezt a rendkívüli kiállítást. Számukra épül a gyermek kézműves műhely, illetve őket várja az Aprók tánca.

A kiállítás jobb megértését elősegítendő rövidebb és hosszabb tárlatvezetéseket is javasolunk a gyermek és a felnőtt látogatók számára. A rövid tárlatvezetéseket az ebben jártas népművészek és más múzeumpedagógusok, a hosszabb tárlatvezetéseket közismert és szeretett művészek tartanák. A kiállítás nyitó rendezvényén, majd a záró rendezvényén javasoljuk zenészek, énekesek és táncosok rövid műsorát.

Elképzelhetőnek tartjuk, egy a népművészettel kapcsolatos egy, vagy kétnapos szakmai tanácskozás megrendezését.

Esetleg egy-két zenés ruha és viselet bemutató megtartását. A rendezvényt, a kiállítást ismertető kiadvánnyal (katalógus) kapcsolatos javaslatainkat e pályázat 4/b. pontban ismertetjük bővebben.

Zene, ének, tánc, báb, mese

1./ Javaslat népzenei műsorokra

A kiállításhoz kapcsolódó zenei rendezvények megtervezésébe javasoljuk Sipos Mihály, a Muzsikás együttes vezetőjének, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjának a bevonását.

2./ Javaslat néptánc előadások megtartására

A kiállításhoz kapcsolódó táncelőadások megtervezésébe javasoljuk Mihályi Gábor koreográfus, a Magyar Állami Népi Együttes vezetőjének, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjának a bevonását.

3./ Javaslat népdalénekesek közreműködésére

A kiállításához kapcsolódó rövidebb, vagy hosszabb népdal előadások megtervezésébe javasoljuk Navratil Andrea a Népművészet Ifjú Mestere, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanárának bevonását.

4./ Javaslat a kiállításához kapcsolódó bábelőadásokra

A bábelőadások megtervezésébe javasoljuk Rumi László bábművész és színházi rendező bevonását.

Vitéz László és az Ördög, bábelőadás

5./ Javaslat a mesemondók közreműködésére

A kiállításához kapcsolódó rövidebb és hosszabb mesemondó alkalmak megtervezésébe javasoljuk Berecz András, Kossuth-díjas előadóművész, a Művészeti Akadémia rendes tagjának bevonását.

Megjegyzés:

A javasolt rendezvények számát és időpontját a Múcsarnok látogatottságához, nyitvatartásához, és vezetőinek meglátásaihoz szeretnénk igazítani.

5. Javaslát a Népművészeti Nemzeti Szalont kísérő kamara kiállításokra

Bevezető

A pályázatunk megírásakor három olyan kamara kiállítás gondolata merült fel bennünk, melyek kapcsolódnak a Népművészeti Szalonnhoz, de mégis attól valamiképpen eltérnek. Úgyis mondhatnánk, kiegészítik azt.

1./ Az első javaslatunk képzőművészeti jellegű. Érdekes megfigyelni azt, hogy a magyar művészársadalom, és itt most főként festőkre, és szobrászokra gondolunk, hogyan viszonyult a népművészethez az elmúlt 50 év során.

Nagyon sok művész műtermében találkoztunk úgynevezett népművészeti tárgyakkal, pl. régi bútorokkal, cserépedényekkel, vagy szöttesekkel. Úgy éreztük, közvetve, vagy közvetlenül hatott életszemléletükre a magyar parasztság gondolkodásmódja, életformája, tárgyi világa. Némelyikük abból a világból emelkedett ki, illetve szeretettel tekint napjainkban is továbbvihető értékeire.

2./ A második javaslatunk is képzőművészeti jellegű. 1982-től Kecskeméten élünk, és jól ismerjük városunk művészeti életét, illetve múzeumait. Szemtanúi voltunk a Naiv Művészek Múzeum tárgyi gazdagodásának, Bánszky Pál művészettörténész, és megyei múzeumigazgató tevékenységének. Gyakran vettünk részt az állandó kiállítást kísérő időszak kiállítások megnyitóin, és örömmel forgattuk az időről-időre megjelenő, újabb és újabb kiadványokat. Bánszky Pál : A naiv művészet Magyarországon című könyvében bőséges összefoglalót nyújt erről a művészeti ágról.

3./ A harmadik javaslatunk a ma még élő parasztemberekkel kapcsolatos. Az 1970-es években, amikor faluról falura járva gyűjtöttük össze ismereteinket, gyakran találkoztunk az ilyen megjegyzésekkel: Nálunk, itt a faluban mindenki ebből a mesterségből élt. Példaként szeretnénk felidézni a székelyföldi Korond falut, ahol elmondták: nemrégén 700 fazekas dolgozott itt. Az erdélyi Mezőségen található Mezőfelén azt mondták, hogy itt ma még mindenki szatyor-kötésből, és kalapkötésből él. Volt olyan falu, és most már Magyarországról beszélünk, ahol mindenki szekérekast kötött, vagy favillát faragott. A Magyarországon élő cigányok (romák) egyes csoportjai csak teknővájásból, vagy szegkovácsolásból, vagy rézüst kalapálásból éltek. Természetesnek vehető, hogy őket senki nem nevezte művészeknek. Néhány közülük megmaradt mester munkáit mégis népművészetnek tartjuk. Sokuk neve ismeretlen maradt, és ismeretlen ma is. Ők az utolsó képviselői egy eltűnőben levő társadalmi csoportnak, és egyben életformának. A kiállítás ezeket az utolsó, még fel nem fedezett parasztembereket, gyakran mestereket szeretné bemutatni, pontosabban mondvá ízelítőt adni munkáikból....

Első javaslatunk kamara kiállítás kapcsán

Ebben a teremben azt szeretnénk bemutatni, hogy hogyan látták elődeink, vagy hogyan látják kortársaink a magyar parasztembert, vagy annak életét. A válogatás a következő művészek alkotásaiból lenne:

- 1. Földi Péter,**
- 2. Samu Géza,**
- 3. Kő Pál**
- 4. Somogyi Győző**
- 5. ....**
- 6. ....**

Paraszt asszony és ember Földi Péter egyik festményén

Rendező: A Műcsarnok egyik művészeti vezetője, illetve Nagy Mari és Vidák István

Második javaslatunk kamara kiállítás kapcsán

Érdekes képet kap az, aki a magyar naiv festők műveit nézegeti.

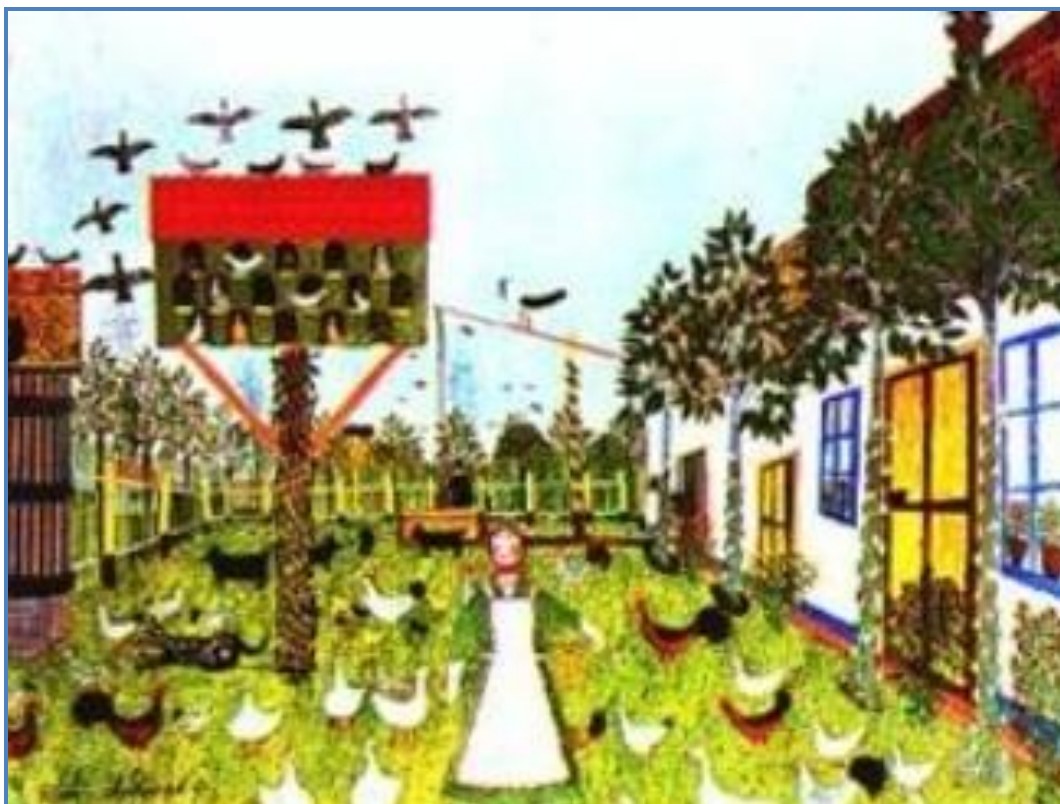
Egészen más a tartalom, amit ábrázolnak, és egészen más az ábrázolási mód. A kiállításra kerülő munkák kapcsán Bánszky Pál művészettörténész ismertető szövegeiből válogatnánk. A kiállított munkák a kecskeméti Magyar Naiv Művészek Múzeumának gyűjteményéből állna.

A bemutatásra javasolt festők:

1. Süli András   2. Győri Elek   3. Pozsgai Pálné   4. Balázs János

A bemutatásra javasolt szobrászok:

**1. Csordás Ferenc   2. Örsi Imre   3. Tőke Imre   4. Gyovai Pál
5. Bakos Lajos   6. Homonnai György**

Süli András: Falusi udvar

Rendező: A Műcsarnok egyik művészeti vezetője, illetve Nagy Mari és Vidák István

Harmadik javaslatunk kamara kiállítás kapcsán

Ez a terem főleg Erdélyben élő parasztembereket mutat be tárgyakon, fényképeken, történeteken keresztül. Beleszülettek a hagyományba és semmilyen szervezethez nem tartoznak. Munkájukat senki sem irányítja, nem bírálja, és nem ellenőrzi. Néha még olyan sokan vannak, hogy szóba sem jöhet kitüntetésük, vagy elismerésük. Egyszerűen dolgoznak, mai szóval alkotnak környezetük számára. Saját ismereteink és barátaink ismerete alapján szeretnénk bemutatni néhány ilyen parasztasszonyt, és embert

Egy gyergyóremetei parasztasszony az általa szőtt gyapjúlepedővel (cserge), Nagy Mari felvétele 2011

Rendező: A Múcsarnok egyik művészeti vezetője, illetve Bereczki Ibolya, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum igazgatóhelyettese, illetve Nagy Mari és Vidák István

Ugróiskola a gyermekműhely számára

A pályázat mellékletei:

1. A pályázó neve:

Nagy Mária és Vidák István

Rövid szakmai életrajz:

Mit jelent a magyar népművészet a számunkra?

1972-ben részt vettünk Fadd-Domboriban azon a találkozón, ahol létrejött a Fiatalok Népművészeti Stúdiója. A Népművelési Intézet osztályvezetője, Bánszky Pál, Zelnik Józsefet bízta meg a létrejött csoport titkári teendőivel. Így lettünk alapító tagjai ennek a magyar népművészettel kapcsolatos alkotó közösségnek. A csoport tiszteletbeli elnöke Csoóri Sándor volt. Ő nevezte el a népköltészetet és a népművészetet megújító fiatalokat Nomád nemzedéknek. A kezdetektől a közösség felbomlásáig 10 éven át minden fontos tevékenységében (tábor, kiadvány, kiállítás) részt vettünk. Jelen voltunk a Bodrog és Tisza összefolyásánál megépített kerek, madaras faház építésénél, melyet Makovecz Imre tervezett és építését személyesen irányította a helyszínen.

Idő közben eltelt 45 év. Bekapcsolódtunk minden alakuló, új népművészeti szervezet munkájába. Tapasztalatokat szereztünk a kosárkötés és a nemezkesztés mellett sok más mesterségben, bár igen csekély mértékben. Ezt jól példázza 42 megjelent kiadványunk.

Tapasztalataink a népművészeti kiállítások szervezése terén

Kezdetben részt vettünk a Fiatalok Népművészeti Stúdiójának csoportos kiállításain. 1975-től kezdve magunk rendeztük egyéni kiállításainkat, és csoportos nemezkiállításokat, körülbelül 80-100 alkalommal.

Fontosnak tartjuk a kiállítás rendezés kapcsán, azt, hogy az a néző számára vonzó és látványos legyen. Emellett, mint népművelők, fontosnak tartjuk azt, hogy a látogató támpontokat kapjon ahhoz, hogy minél jobban megértse azt, amit lát. Fontosnak tartjuk azt is, hogy a kiállítás rendezője, illetve, hogy az alkotók arcképe, és önvallomása látható legyen. Érdeemes a kiállításokat hozzá kapcsolódó kiadvánnyal kibővíteni. Érdekesebbé teszi a kiállítást, ha abban gyakorlati bemutató, kiállításvezetés és műhelyfoglalkozás is helyet kap. Néphagyományunk sokoldalú, azt igazán csak teljességében érdemes megmutatni, így a kiállított tárgyak mellett mindenképpen helye van a mesemondásnak, a népzenei bemutatónak, a tánc háznak, az Aprók táncának... Legutolsó kiállításunk 2017. augusztus 2-án nyílt meg a Pesti Vigadóban, Noé Bárkáján címmel. Ezt is magunk rendeztük.

Elérhetőségeink:

Lakcím: 6000 Kecskemét, Napraforgó utca 2.

Telefon: 06-76-476-462, Nagy Mari maroktelefonja: 06-20-523-0051

Villámlevél cím: marinagy7@gmail.com

vidak.istvan47@gmail.com

2. Megbízási díj számláját kiállító vállalkozó:

Nagy Mária

6000 Kecskemét, Napraforgó utca 2.

Adószáma: 66209564-1-23

Számlaszáma: OTP Bank, 11773322-04299453

Aláírást jogosult személy: Nagy Mária

3. Nyilatkozat a pályázat eredetiségéről:

Nyilatkozunk, hogy a pályázatot a magunk erejéből és tudásából állítottuk össze, és azt saját szellemi termékünknek tekintjük.

4. Nyilatkozat az önálló, vagy társrendezői megbízásról:

Nyilatkozunk arról, hogy sikeres pályázatunk esetén, úgy az önálló, vagy a társrendezői megbízást is elvállaljuk, és az ezzel kapcsolatos szerződést a Műcsarnokkal megkötjük.

5. Nyilatkozat arról, hogy a pályázó hozzájárul szövegének

nyilvánosságra hozatalához, illetve a kiállítást ismertető könyvben annak megjelentetéséhez:

Ezennel nyilatkozunk arról, hogy pályázatunk szövegét a Műcsarnok nyilvánosságra hozhatja, illetve felhasználhatja a kiállításához kapcsolódó ismertetőben (katalógusban).

HÍMESHÁTSZIGET

ÉLŐ NÉPMŰVÉSZET
NEMZETI SZALON 2018

Múcsarnok, 2018. április 21-augusztus 20-ig

Nagy Mari és Vidák István pályázata